

Afgjort den 14. december 2023

83

Beskæftigelsesministeriet. København, den 6. december 2023.

- a. Beskæftigelsesministeriet orienterer med dette aktstykke Finansudvalget om status og fremdrift i it-projektet ”Systemmodernisering af tværgående it-understøtning i beskæftigelsesindsatsen”, herunder ændringer i projektøkonomien.

De samlede omkostninger afholdes af de på finansloven opførte bevillinger på § 17.46.73. Tværgående It-understøtning i beskæftigelsesindsatsen og § 17.41.01. Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering. Projektets samlede økonomi frem til 2025 forventes fortsat at kunne holdes inden for den afsatte bevillingsramme.

- b. Finansudvalget gav med akt. 242 af 21. april 2022 sin tilslutning til, at Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering (STAR) kunne igangsætte en systemmodernisering af de landsdækkende it-systemer, der anvendes i beskæftigelsesindsatsen. Af aktstykket fremgik, at Finansudvalget forventedes orienteret om projektstatus, når gennemførelsesfasen var fuldt etableret, forventeligt i begyndelsen af 2023. Grundet forsinkelser på infrastruktur hos Statens It blev den først fuldt etableret medio 2023. Derudover har det hen over sommeren og efteråret 2023 været nødvendigt at replanlægge projektet pga. afledte merudgiftsbehov til enkelte leverancer og prisstigninger som følge af inflation. På den baggrund orienteres Finansudvalget først nu om projektstatus og økonomi.

Replanlægningen har betydet, at nogle elementer, herunder vedrørende Jobindsats.dk og kommunal-revision.star.dk, mod tidligere forventning ikke behøver at blive moderniseret, da de systemer er af nyere dato og derfor blot overflyttes til den nye driftsplatform hos Statens It. Herudover er andre opgaver reduceret i omfang, fx omkodning af SAS-programmer, da det har kunne løses med billigere løsninger. Dog er udviklingsestimaterne på STARs selvbetjeningsløsninger forøget. Herudover gennemføres en større del af udviklingsarbejdet nu i 2024 i stedet for 2023, ligesom enkelte aktiviteter rykkes til 2025 som en konsekvens af forsinkelser i infrastruktur hos Statens It.

i) Projektets formål, organisering mv.

Moderniseringsprojektets primære formål er at udskifte forældede teknologier og forbedre den tekniske kvalitet af de it-systemer, der understøtter beskæftigelsesindsatsen på landsplan. Derudover etableres en ny it-plattform til drift af systemerne.

De statslige systemer i beskæftigelsesindsatsen omfatter Jobnet, Jobnet for Arbejdsgivere, VITAS, Det Fælles Datagrundlag, Det Statistiske Datavarehus og Jobindsats.dk. Systemerne binder borgere, kommuner og a-kasser sammen og sikrer et landsdækkende fælles datagrundlag. Det fælles datagrundlag anvendes dels administrativt i den enkelte myndighed og ved deling af oplysninger mellem kommuner, a-kasser og Udbetaling Danmark, og dels til statistisk opfølgning og tilsyn med indsatsen.

Formålet med moderniseringen er at forbedre det tekniske fundament for it-porteføljen i STARs understøttelse af beskæftigelsesindsatsen ved at udfase brugen af forældede teknologier og opgradere systemer med teknisk gæld (legacy systemer). Det forventes, at etableringen af en ny it-plattform baseret på supporterede teknologier også vil gøre det billigere at vedligeholde og udvikle i porteføljen, samt øge muligheden for hurtigere forretningsunderstøttelse af politiske initiativer, åbning af data og anvendelse af nye teknologier. Ved at udfase forældede teknologier og overgå til nye standardteknologier kan styrelsen derudover reducere leverandørafhængigheden og forbedre muligheden for at insource it-kompetencer på udvalgte områder.

Fremdriften i moderniseringsprojektet er samlet set tilfredsstillende, og det er derfor fortsat forventningen, at projektet færdiggøres inden for den godkendte tidsplan. Dog har der været visse forsinkelser af projektets første leverancer, bl.a. som følge af forsinkede leverancer fra Statens It og yderligere krav til sikkerhedsmodellen på baggrund af dialog med Center for Cybersikkerhed. Styrelsen foretager løbende en gennemgang og prioritering af den kommende periodes leverancer med henblik på at sikre en samlet realisering af business casen.

ii) Udgifter til projektet

Udgifterne til projektet blev i akt. 242 af 21. april 2022 estimeret til 145,0 mio. kr. ekskl. renter og 171,9 mio. kr. inkl. renter (2022-pl). I 2023-pl udgør det oprindelige projektbudget 152,5 mio. kr. ekskl. renter og 180,8 mio. kr. inkl. renter, jf. tabel 1.

Tabel 1. Omkostningsbaserede projektudgifter i business case

Mio. kr., 2023-pl	Total	2021	2022	2023	2024	2025	2026-2033
Aktiverbare udgifter, afskrivninger	99,5						99,5
Ikke-aktiverbare projektudgifter	52,9	2,6	9,3	13,2	12,2	15,7	
heraf risikopolje	17,9	0,0	0,0	4,5	4,5	9,0	
Projektbudget, ekskl. renter	152,5	2,6	9,3	13,2	12,2	15,7	99,5
Renter	28,3	0,0	0,1	1,1	2,8	4,4	19,9
Projektbudget, inkl. renter	180,8	2,6	9,4	14,2	15,0	20,1	119,5

Anm. : Tabellen stammer fra den business case model, som var baseline ved forelæggelsen for It-rådet. Projektbudgettet er opreguleret til 2023-pl med henblik på at sikre sammenlignelighed med de revurderede projektudgifter i tabel 2. Totalen kan afvige fra summen af de enkelte år pga. afrunding.

Styrelsen har på baggrund af de forretningsmæssige valg, der på nuværende tidspunkt er truffet i moderniseringsprojektet, revurderet de oprindelige estimater for hovedleverancerne. Derudover har styrelsen i 2023 oplevet stigende timepriser ved brug af eksterne it-konsulenter. Prisstigninger på ca. 8 pct. i 2023 som følge af inflation har således nødvendiggjort en fornyet vurdering og tilpasning af de enkelte leverancer med henblik på at konsolidere den samlede økonomi i projektet, idet de faktiske prisstigninger overstiger prisreguleringen af bevillingen, der er forhøjet med 5,5 pct. i 2023.

Det bemærkes, at estimaterne er udtryk for bedste bud på baggrund af den aktuelle viden, og at de kan blive påvirket af de forretningsmæssige beslutninger og løbende teknologiske afklaringer, efterhånden som delleverancerne færdiggøres.

Den opdaterede projektøkonomi fremgår af tabel 2 nedenfor. Den samlede projektøkonomi udgør nu 152,4 mio. kr. (2023-pl) ekskl. renter og 181,7 mio. kr. inkl. renter.

Tabel 2. Omkostningsbaserede projektudgifter efter replanlægning

Mio. kr., 2023-pl	Total	2021	2022	2023	2024	2025	2026-2033
Aktiverbare udgifter, afskrivninger	104,6						104,6
Ikke-aktiverbare projektudgifter	47,8	2,6	13,1	17,2	11,7	3,3	
heraf risikopulje	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Projektbudget, ekskl. renter	152,4	2,6	13,1	17,2	11,7	3,3	104,6
Renter	29,2	0,0	0,1	0,7	2,7	4,9	20,9
Projektbudget, inkl. renter	181,7	2,6	13,2	17,9	14,4	8,2	125,4

Anm. : Tabellen angiver faktiske udgifter i 2021-2022 opregnet til 2023-pl samt revurderede projektudgifter for 2023 og frem. Totalen kan afvige fra summen af de enkelte år pga. afrunding.

Ændringerne i den overordnede økonomi afspejler dels effekterne af en højere konsulent-timepris i resten af projektets levetid, som medfører merudgifter på ca. 10 mio. kr. til de udviklingsopgaver og tekniske analyser mv., der udføres af eksterne it-konsulenter.

Ændringerne afspejler derudover, at projektet i den agile udviklingsproces løbende vurderer og justerer indholdet af de enkelte leverancer for at sikre den bedst mulige realisering af projektets formål og business case. Denne kvalificering bevirker, at budgetter for visse delopgaver nedjusteres, som følge af, at der er identificeret mere omkostningseffektive løsninger, mens omfanget af andre delopgaver opjusteres. Merudgifter som følge af revurderingen af de enkelte leverancer udgør ca. 8 mio. kr.

Især en fornyet vurdering af STARs web- og selvbetjeningsløsninger, fx Jobnet og VITAS, har medført en opjustering af de forventede omkostninger ved moderniseringen. Det skyldes særligt systemernes alder og kompleksitet, samt at den oprindelige business case ikke i tilstrækkelig grad har taget højde for sammenhængen mellem it-systemerne og øgede krav til sikkerhed.

Omvendt har replanlægningen også medført, at opgaver er reduceret i omfang, herunder primært udgifter til omkodning af SAS-programmer, da opgaven kan løses mere omkostningseffektivt end forudsat i business casen. Samlet har replanlægningen reduceret de forventede udgifter til interne personaleressourcer i projektet med i alt ca. 12 mio. kr. frem til 2025 som følge af lavere udgifter til interne udviklingsomkostninger og projektledelse, hvilket dog modsvares af øgede udgifter til ekstern it-bistand vedrørende øvrige leverancer.

Samlet afspejler ændringerne i projektøkonomien dermed, at udgifter til ekstern it-bistand er opjusteret, mens udgifter til interne personaleressourcer er nedjusteret. Derudover har justeringer i fordelingen mellem aktiverbare udgifter og ikke-aktiverbare udgifter medført ændringer i den omkostningsbaserede opgørelse af projektøkonomien, hvor de forventede omkostninger i 2023 og 2024 er opjusteret, mens omkostningerne i 2025 er nedjusteret.

De samlede merudgifter som følge af inflation og justeringer i indholdet af de enkelte leverancer er søgt håndteret ved at udmønte projektets risikopulje. Ændringerne i den overordnede økonomi betyder dermed, at styrelsen har nedskrevet projektets risikopulje på 17,9 mio. kr. (2023-pl) helt, hvilket indebærer en risiko, da der inden for projektet skal oparbejdes en ny risikopulje til at kunne finansiere eventuelle uomgængelige justeringer. Styrelsen følger økonomien og fremdriften i projektet tæt. Da projektet udvikles efter den agile metode, vil der løbende blive prioriteret opgaver efter princippet om ”minimum-viable-product” (minimumsløsninger), hvor eventuelle budgetoverskridelser søges imødegået ved tilpasning af øvrige leverancer inden for projektet ved fx at skære på funktionalitet og ved, at fremadrettede mindreforbrug på de enkelte leverancer anvendes til at genopbygge en risikopulje. Projektet tilpasser gennem den agile metode løbende sit omfang til bevillingen i akt. 242 af 21. april 2022.

Gennemførelsen af projektet vil, jf. akt. 242 af 21. april 2022, medføre øgede udgifter for styrelsen over perioden 2022-2025 inkl. udgifter til etablering af en ny it-plattform og genoprettelse af vedligeholdelse af de eksisterende systemer frem til 2025. Der er med akt. 242 af 21. april 2022 tilført bevilling hertil i 2022-2025. Projektets samlede økonomi frem til 2025 forventes fortsat at kunne holdes inden for den afsatte bevillingsramme.

Øgede udviklingsomkostninger medfører øgede omkostninger til afskrivninger fra 2026 og frem samt en mindre stigning i rentekomkostningerne. Disse øgede omkostninger forventes finansieret af gevinsterne ved projektet, jf. nedenstående pkt. iii).

Projektet har synliggjort en synergieffekt ved modernisering eller tilpasning af tilgrænsende systemer og funktionaliteter mv., hvor styrelsen vurderer det gunstigt at foretage tilpasning af disse sideløbende med moderniseringsprojektet for at sikre synergien i it-porteføljen, fx ved at benytte samme platform, testværktøjer og sikkerhedsrammeværk. Udgifter hertil afholdes inden for styrelsens eksisterende økonomiske rammer. Dette drejer sig bl.a. om udgifter til overflytning af de resterende it-systemer, som pt. driftes af KMD, til den nye it-plattform hos Statens It, så disse også kan drage fordel af den moderniserede platform. Herudover kan flere systemer med fordel benytte de sikkerhedstiltag, som etableres i moderniseringen som følge af øgede sikkerhedskrav. Som konsekvens heraf opdateres også automatiserede testprocedurer på tværs af hele systemporteføljen.

iii) Gevinster ved projektet

Projektet forventer fortsat at realisere gevinsterne som beskrevet i akt. 242 af 21. april 2022:

1. SAS-anvendelsen udfases og der migreres til fremtidssikret statistisk platform. Der estimeres en årlig gevinst på 7,2 mio. kr. Gevinsterne opnås ved lavere udgifter til licenser og eksterne konsulenter.
2. Fælles systemforvaltning. Der estimeres en årlig gevinst på 8,2 mio. kr. Gevinsterne opnås ved at samle systemdriften og i form af besparelser ved fælles systemadministration.
3. Webløsningerne konsolideres på ny platform. Der estimeres en årlig gevinst på 3,4 mio. kr. Gevinsterne opnås ved besparelser på vedligeholdelse, da det bliver lettere at rette i den nye kode, og der forventes færre fejl.
4. Der etableres fælles arkitekturforvaltning. Der estimeres en årlig gevinst på 4,4 mio. kr. Besparelserne opnås ved, at f.eks. omlægning fra NemID til MitID kun skal ske et sted. I dag skal det omlægges i både Jobnet, Jobnet for Arbejdsgivere og VITAS.

Projektets gevinster har ikke ændret sig siden projektstart, og det er fortsat vurderingen, at projektet kan realisere sine samlede gevinster.

Fra 2026 og frem skal gevinsterne fra projektet sikre balance mellem bevillinger og omkostninger til drift og vedligeholdelse af de landsdækkende it-systemer i beskæftigelsesindsatsen. Gevinsterne ved projektet skal derudover finansiere de årlige afskrivninger og renter på systemmoderniseringen i perioden 2026-2033.

iv) Risici og risikoprofil

Projektet er vurderet til "normal" risiko i Statens It-råd. Projektets risikolog opdateres løbende, og den samlede risikoscore har ikke ændret sig væsentligt.

Dog har der været forsinkelser på leverancer fra styrelsens infrastrukturleverandør Statens It. Styrelsen foretager i 4. kvartal 2023 en gennemgang og prioritering af den kommende periodes leverancer med henblik på at sikre en realisering af business casen. Herudover prioriterer styrelsen løbende leverancer for at sikre den bedst mulige realisering af business casen jf. den agile udviklingsmetode.

Projektet er berørt af prisstigninger grundet inflation i timepriser til eksterne it-konsulenter i 2023. Der forventes yderligere prisstigninger i både 2024 og 2025, hvilket kan udfordre projektet, hvis prisstigningerne fortsat overstiger den årlige pl-regulering af bevillingen til projektet. Styrelsen arbejder agilt og med en tilgang om "minimum viable product" (minimumsløsninger). Det betyder, at styrelsen løbende vil vurdere, om en given funktionalitet kan laves billigere og stadig opfylde business casen med henblik på at kunne imødegå uforudsete udgifter.

v) Behandling i Statens It-råd

Projektet blev risikovurderet af Statens It-råd i januar 2022, hvor rådet vurderede moderniseringsprojektet som et projekt med normal risiko.

It-rådet anbefalede en gradvis flytning af forretningsområder og en mere jævn fordeling af projektudgifter, en mere operationel leveranceplan med en kritisk vej for projektet, samt at der i projektet blev arbejdet med pilotprojekter, som havde tilstrækkelig substans til at kunne anvendes i en af de efterfølgende leverancer.

Styrelsen har fulgt alle It-rådets anbefalinger, som også er beskrevet i akt. 242 af 21. april 2022.

I november 2023 har styrelsen gennemgået et portefølje review ved Statens It-råd. Her anbefalede rådet, at styrelsen sørger for at prioritere de fornødne ressourcer til moderniseringen ved bl.a. ikke at sætte andre projekter i gang. Rådet havde især fokus på styrelsens interne ressourcer til projektstyring. Styrelsen følger rådets anbefalinger og prioriterer i 2024 udelukkende nødvendigt vedligehold og lovpligtige ændringer ud over moderniseringsprojektet.

vi) Tidsplan for fremtidige orienteringer

Finansudvalget forventes fremadrettet orienteret om status for it-projektet på følgende tidspunkter:

- Medio 2025 gives en orientering om projektstatus i forbindelse med, at hovedparten af projektet er gennemført.
 - Ultimo 2026 gives en orientering om projektets drift og effekter ca. et år efter, at gennemførelsesfasen er afsluttet.
- d. Projektet har afleveret de ordinære halvårslige afrapporteringer til Statens It-råd for 2. halvår 2022 og 1. halvår 2023. Næste rapportering vil ske primo 2024 for 2. halvår 2023.
- f. Finansministeriets tilslutning foreligger.

København, den 6. december 2023

ANE HALSBOE-JØRGENSEN

/ Christian Solgaard

Til Finansudvalget.

Taget til efterretning af Finansudvalget på et møde den 14-12-2023